

**MOKESTINIŲ GINČŲ KOMISIJA PRIE
LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

**SPRENDIMAS
DĖL A. S. 2018-02-28 SKUNDO**

2018 m. birželio 14 d. Nr. S-92 (7-46/2018)
Vilnius

Mokestinių ginčų komisija prie
Lietuvos Respublikos Vyriausybės,
susidedanti iš:

komisijos pirmininkės
komisijos narių

Editos Galiauskaitės
Martyno Endrijaičio – pranešėjas
Rasos Stravinskaitės
Andriaus Veniaus
Vilmos Vildžiūnaitės

sekretoriaujant

Ramutei Matkevičienei

dalyvaujant mokesčių mokėtojui
mokesčių administratoriaus atstovei

A. S.
A. B.

2018-05-15 posėdyje išnagrinėjusi A. S. (toliau – Pareiškėjas) 2018-02-28 skundą dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Inspekcija) 2018-01-24 sprendimo Nr. (21.199)-500-28, n u s t a t ė:

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Komisija) 2018-04-10 posėdyje išnagrinėjo Pareiškėjo 2018-02-28 skunde išdėstytą prašymą atnaujinti terminą Inspekcijos 2018-01-24 sprendimui Nr. (21.199)-500-28 apskūsti ir 2018-04-26 sprendimu Nr. S-73 (7-46/2018) Pareiškėjo prašymą tenkino. Pareiškėjo 2018-02-28 skundas dėl Inspekcijos sprendimo nagrinėjamas iš esmės.

Inspekcija, išnagrinėjusi Pareiškėjo ir jo sutuoktinės D. S. prašymą, 2018-01-24 sprendimu dėl atleidimo nuo baudų, delspinigių ir / ar palūkanų Nr. (21.199)-500-28 neatleido Pareiškėjo nuo 222 Eur gyventojų pajamų mokesčio (toliau – GPM) delspinigių, apskaičiuotų už laikotarpį nuo 2016-05-03 iki 2017-12-31.

Inspekcijos duomenimis, D. S. 2018-01-19 (prašymo nagrinėjimo dieną) valstybės biudžetui neskolinga, o Pareiškėjas valstybės biudžetui skolingas 24,37 Eur GPM, 222 Eur GPM delspinigių, 57 Eur žemės mokesčio, 1 Eur žemės mokesčio delspinigių. Nustačius, kad Pareiškėja valstybės

biudžetui įsiskolinimų neturi, sprendime nagrinėta tik Pareiškėjo atleidimo nuo prašomų GPM delspinigių galimybė.

Sprendime cituojamos ir detalios aptariamoms Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo (toliau – MAĮ) 100 str. 1 dalies, 141 str. 1 d. 1–4 punktų, Atleidimo nuo baudų, delspinigių ir palūkanų taisyklių, patvirtintų Inspekcijos viršininko 2004-07-26 įsakymu Nr. VA-144, (toliau – Taisyklės), nuostatos, įtvirtinančios atleidimo nuo apskaičiuotų delspinigių pagrindus, remiamasi šiuos pagrindus aiškinančia Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) praktika.

Nurodoma, kad pagal Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo (toliau – GPMĮ) 27 straipsnio nuostatas, nuolatinis Lietuvos gyventojas, per mokestinį laikotarpį gavęs pajamų, pasibaigus mokestiniam laikotarpiui, iki kalendorinių metų, einančių po to mokestinio laikotarpio, gegužės 1 dienos, jeigu šio straipsnio 3 dalyje ar šio Įstatymo 28 straipsnyje nenustatyta kitaip, privalo pats arba per savo įgaliotą asmenį pateikti mokesčio administratoriui metinę pajamų mokesčio deklaraciją už praėjusį mokestinį laikotarpį, joje deklaruoti visas praėjusio mokestinio laikotarpio pajamas, apskaičiuoti pajamų mokestį ir jį sumokėti.

Inspekcijos nustatyta, kad Pareiškėjas patikslintą Metinę pajamų deklaraciją už 2015 metų mokestinį laikotarpį pateikė 2017-10-30, o deklaruotą 1544 Eur GPM sumą sumokėjo 2017-12-29, t. y. pavėluotai įvykdė savo mokestines prievolės GPM srityje. Inspekcija, atsižvelgdama į nustatytas aplinkybes bei vadovaudamasi MAĮ 96 str. 1 dalimi, 97 str. 1 dalimi, padarė išvadą, kad Pareiškėjui pagrįstai apskaičiuoti 222 Eur GPM delspinigiai, nes GPM prievolė už 2015 mokestinius metus nebuvo atlikta GPMĮ nustatytais terminais ir tvarka.

Inspekcija, vertindama MAĮ 141 str. 1 d. 1 punkte įtvirtintą pagrindą atleisti Pareiškėją nuo apskaičiuotų GPM delspinigių, nesant jo kaltės dėl padaryto pažeidimo, sprendime pasisakė, kad Pareiškėjo nurodytos aplinkybės: sandorio kontrahentas (UAB „T1“) netinkamai vykdė sutarties sąlygas, todėl Pareiškėjas laiku negavo jam priklausančios pinigų sumos ir, pažeisdamas GPMĮ nustatytą tvarką ir terminus, negalėjo atlikti mokestinių prievolių GPM srityje, savaime paneigia Pareiškėjo kaltės nebuvimą. Todėl šiuo pagrindu Pareiškėjas nuo 222 Eur GPM delspinigių neatleistas.

Inspekcija sprendime įvertino MAĮ 141 str. 1 d. 2 punkte (pagal kurį mokesčių mokėtojas atleidžiamas nuo delspinigių, jei mokesčio įstatymas pažeistas dėl aplinkybių, kurios nepriklausė nuo mokesčių mokėtojo valios ir kurių jis nenumatė ir negalėjo numatyti) bei MAĮ 141 str. 1 d. 3 punkte (pagal kurį mokesčių mokėtojas nuo delspinigių mokėjimo gali būti atleistas tuo atveju, kai mokesčių mokėtojo atskira veika, nors ir pažeidžiančia mokesčio įstatymo nuostatas, nepadaroma žala biudžetui) įtvirtintus atleidimo nuo apskaičiuotų delspinigių pagrindus ir padarė išvadą, kad ginčo atveju aplinkybių, numatytų minėtose teisės normose, nenustatyta.

Inspekcija taip pat nenustatė ir pagrindo atleisti Pareiškėją pagal MAĮ 141 str. 1 d. 4 punktą, numatantį, kad mokesčių mokėtojas gali būti atleidžiamas nuo skaičiuojamų (apskaičiuotų), bet dar nesumokėtų (neišieškotų) delspinigių ar jų dalies, kai mokesčių mokėtojas mokesčio įstatymą pažeidė dėl klaidingo apibendrinto mokesčio įstatymo paaiškinimo arba mokesčių administratoriaus raštu ar telefonu, suteiktos klaidingos konsultacijos mokesčių mokėjimo klausimais. Sprendime pastebima, kad Pareiškėjo prašyme nurodytos aplinkybės: telefonu pasikonsultavus su mokesčių administratoriaus pareigūnais, 2016-07-25 buvo pateikti papildomi dokumentai prie D. S. 2015 m. deklaracijos (2016-07-22 paaiškinimas dėl turto pardavimo ir 2015 m. deklaracijos užpildymo, 2015-04-30 Administracinių patalpų su bendro naudojimo patalpomis ir žemės sklypo dalių pirkimo, pardavimo sutartis, 2015-07-16 pareiškimas Vilniaus 35-ajam notaro biurui, Vilniaus miesto apylinkės teismo 2016-04-21 sprendimas už akių, SEB banko vietinio mokėjimo nurodymas, 2014-07-17 PVM sąskaita faktūra R Nr. 237), neįrodo, kad Pareiškėjui buvo suteikta klaidinga informacija.

Inspekcija sprendime įvertino ir MAĮ 100 str. 1 d. 3 punktu ir Taisyklių 7.3 papunkčiu įtvirtintą atleidimo nuo delspinigių pagrindą, t. y., kad mokesčių mokėtojas – fizinis asmuo gali būti atleidžiamas nuo skaičiuojamų (apskaičiuotų) delspinigių ar jų dalies, jeigu delspinigius išieškoti netikslinga ekonominiu ir (ar) socialiniu požiūriu, kaip tai suprantama pagal šio Įstatymo 113 str. 1 d. 3 punktą.

Prašymo nagrinėjimo metu Inspekcija nustatė, kad VĮ „Registru centras“ 2018-01-15 duomenimis, Pareiškėjui asmeninės nuosavybės teise priklauso 6, jungtinės sutuoktinių nuosavybės teise priklauso 6 įvairūs registruotino nekilnojamojo turto objektai ar jų dalys. VĮ „Regitra“ 2018-01-15 duomenimis, Pareiškėjo vardu įregistruotos transporto priemonės: Volvo 340 (gamybos metai 1987, valstybinis Nr. (*duomenys neskelbtini*)), Toyota Carina (gamybos metai 1994, valstybinis Nr. (*duomenys neskelbtini*)), Lexus LS400 (gamybos metai 1997, valstybinis Nr. (*duomenys neskelbtini*)). Iš trečiųjų asmenų pateiktų duomenų Inspekcija nustatė, kad Pareiškėjas 2016 m. gavo 1830 Eur su darbo santykiais arba jų esmę atitinkančiais santykiais susijusių pajamų (UAB „M1“, UAB „K1“), yra įregistravęs kitą pagalbinę finansinių paslaugų, išskyrus draudimą ir pensijų lėšų kaupimą, individualią veiklą.

Sprendime pastebima, kad Pareiškėjas yra darbingo amžiaus, o apie nustatytą Pareiškėjo ribotą darbingumą duomenų nėra, 2016 metais gavo pajamų, turi turto, todėl, pasak Inspekcijos, galėjo užtikrinti savalaikį mokesčių sumokėjimą į valstybės biudžetą.

Inspekcija sprendime konstatavo, kad Pareiškėjas nepriskirtinas nei vienai MAĮ 113 str. 1 d. 3 punkte išvardintai socialinei grupei (asmuo yra pensinio amžiaus, neįgalusis, asmeniui reikalingas gydymas, medicininė profilaktika ir rehabilitacija, asmuo yra bedarbis, gauna socialinę pašalpą), todėl Pareiškėjo ekonominė ir socialinė padėtis neatitinka MAĮ 113 str. 1 d. 3 punkte išvardintų aplinkybių. Pareiškėjas nepateikė kompetentingų institucijų patvirtintų įrodymų, kurie patvirtintų, kad jo turtinė padėtis bloga, todėl padaryta išvada, jog Pareiškėjo ekonominė (socialinė) padėtis nėra sunki ir jis neatleistinas nuo GPM delspinigių mokėjimo pagal MAĮ 100 str. 1 d. 3 punktą.

Inspekcijos vertinimu, Pareiškėjo prašymo motyvai ir nustatytos aplinkybės neatitinka MAĮ 100 str. 1 dalyje bei 141 str. 1 dalyje nurodytų atleidimo nuo delspinigių pagrindų, todėl Pareiškėjas neatleistas nuo 222 Eur GPM delspinigių mokėjimo.

Pareiškėjas su priimtu Inspekcijos sprendimu nesutinka ir nurodo, kad mokesčiai nesumokėti ne dėl jo kaltės.

Skunde nurodoma, kad Pareiškėjas su sutuoktine D. S. 2015 metais pardavė bendrosios jungtinės sutuoktinių nuosavybės teise priklausančią nekilnojamojį turtą – administracines patalpas, esančias adresu: (*duomenys neskelbtini*) (2015-04-30 Administracinių patalpų su bendro naudojimo patalpomis ir žemės sklypo dalių pirkimo–pardavimo sutartis pridedama prie skundo).

Pagal šią sutartį pirkėjas – UAB „T1“ įsipareigojo pervesti į Pareiškėjo sąskaitą 16920,51 Eur iki 2015-05-29; 54589,72 Eur iki 2015-05-30; 20507,25 Eur iki 2015-07-04. Tačiau 2015 metais pirkėjas sumokėjo tik dalį sutartyje numatytos sumos – 54589,72 Eur (pavedimo kopija pridedama prie skundo).

Pareiškėjo teigimu, gautos pajamos nepadengė turto įsigijimo kainos, kuri buvo 58694,90 Eur, t. y. faktiškai didesnė nei perleidimo kaina (turto įsigijimo kainą įrodantis dokumentas pateiktas su skundu), todėl apskaičiuoti ir mokėti pajamų mokesčio nebuvo pagrindo, nes vadovaujantis GPMĮ 8 str. 2 d. 1 punktu, pajamos pripažįstamos pajamomis nuo faktinio jų gavimo, ir vadovaujantis GPMĮ 16 str. 1 d. 1 punktu ir 17 str. 27 punktu, apskaičiuojant apmokestinamąsias pajamas iš pajamų atimama turto įsigijimo kaina.

Pareiškėjui 2016 metais, pildant 2015 metų Metinę pajamų deklaraciją, tapo aišku, kad pirkėjas yra nemokus, sutarties nevykdo piktybiškai, į per notarą pateikiamus rašytinius raginimus sumokėti sutartyje nurodytas sumas (pareiškimas, teikiamas per notarą, pridedamas prie skundo) nereaguoja, nurodytais telefonais neatsiliepia. Pirkėjas (UAB „T1“) sutartyje numatytų mokėtinų sumų nepervedė ne tik sutuoktiniams, bet ir kitam pardavėjui – UAB „K1“, pardavusiai savo nekilnojamojį turtą pagal tą pačią sutartį (2016-04-21 Vilniaus m. apylinkės teismo sprendimas pridedamas prie skundo). Pareiškėjas nurodo, kad atsižvelgiant į tokią padėtį, buvo didelė tikimybė negauti sutartyje numatytos sumos ir prarasti turtą.

Matydama situacijos beviltiškumą, UAB „K1“ 2016 metais padavė pirkėją į teismą dėl sutarties nevykdymo. Teismas, priimdamas sprendimą už akių, įpareigojo pirkėją sumokėti sutartyje numatytas lėšas, tačiau pirkėjas ir toliau nevykdė sutarties, slapstėsi.

Skunde nurodoma, kad Pareiškėjas 2017 metais kreipėsi į notarų biurą dėl sutarties nutraukimo ir turto grąžinimo (kreipimasis dėl sutarties nutraukimo pridedamas prie skundo). Pareiškėjo teigimu, notaro raštas įrodo, kad pirkėjas iki 2017 metų nesumokėjo pinigų pagal sutartį, ir nėra Pareiškėjo, kaip mokesčių mokėtojo, kaltės – t. y. Pareiškėjas negalėjo sumokėti mokesčių nuo sumos, kurios nebuvo gavęs dėl kitų asmenų kaltės.

Pareiškėjas akcentuoja, kad 2017 metais pavyko sudaryti susitarimą dėl išieškojimo eilės (pridedamas prie skundo), kuriame buvo numatyta išieškojimo tvarka. Remiantis šiuo susitarimu, 2017 metų viduryje per antstolį pavyko išreikalauti sutartyje numatytą sumą iš pirkėjo ir 2017 m. rugpjūtį antstolis pinigus pervedė į Pareiškėjo sąskaitą. 2017 metais faktiškai gavus sutartyje numatytas lėšas, buvo patikslintos D. S. ir Pareiškėjo 2015 metų Metinės pajamų deklaracijos, nes sutartis buvo sudaryta 2015 metais, ir sumokėtas pajamų mokestis – 1544 Eur (mokėjimo nurodymas pridedamas prie skundo). Pareiškėjo teigimu, delspinigiai apskaičiuoti Pareiškėjui ir sutuoktinei D. S. už laiku nesumokėtą GPM, nors faktiškai gautos pajamos viršijo turto įsigijimo kainą.

Skunde nurodoma, kad vadovaujantis MAĮ 96 str. 1 d. 1 punktu ir 97 str. 1 dalimi, delspinigiai pradedami skaičiuoti nuo kitos dienos po to, kai mokestis turėjo būti sumokėtas į biudžetą. Vadovaujantis GPMĮ 27 str. 1 dalimi, pajamų mokestis apskaičiuojamas nuo mokestiniu laikotarpiu gautų pajamų. Pareiškėjas atkreipia dėmesį, kad visas pajamas už parduotą nekilnojamąjį turtą faktiškai gavo tik 2017 m. rugpjūčio mėn., todėl delspinigiai galėjo būti skaičiuojami tik nuo šio laiko, o ne nuo 2015 metų, kaip yra paskaičiuota ginčo atveju.

Pareiškėjas akcentuoja, kad mokesčių negalėjo sumokėti anksčiau, nes po nesėkmingų bandymų gauti sutartyje numatytas lėšas, buvo vykdomos procedūros dėl turto susigrąžinimo ir nėra Pareiškėjo kaltės dėl kitos šalies savo įsipareigojimų nevykdymo.

Skunde pastebima, kad sutuoktiniai visuomet stengėsi laiku sumokėti mokesčius ir pateikti pajamų deklaracijas. Skunde nurodoma, kad per neapsižiūrėjimą neapmokėtą žemės mokestį Pareiškėjas jau yra sumokėjęs (mokėjimo nurodymas pridedamas prie skundo). Taip pat nurodoma, kad Pareiškėjas yra pateikęs Inspekcijai paklausimą dėl apskaičiuoto 24,37 Eur GPM, kurio kilmės Inspekcijos darbuotoja G. V. negalėjo paaiškinti. Inspekcija 2017-09-18 kaip permoką Pareiškėjui pervedė 28 Eur (Inspekcijos pavedimas pridedamas prie skundo), todėl skola turėjo atsirasti laikotarpiu nuo 2017-09-19 iki 2018-01-18 (Inspekcijos pranešimas pridedamas prie skundo), nors tuo metu Pareiškėjas pajamų, kurios galėjo būti apmokestintos, negavo.

Išdėstytų argumentų pagrindu Pareiškėjas skunde prašo pakeisti Inspekcijos 2018-01-24 sprendimą Nr. (21.199)-500-28; įpareigoti Inspekciją neskaičiuoti delspinigių Pareiškėjui ir jo sutuoktinei D. S., vadovaujantis MAĮ 141 str. 1 d. 1 punktu.

Komisija, įvertinusi bylos medžiagą, konstatuoja, kad Pareiškėjo skundas tenkintinas, Inspekcijos sprendimas naikintinas.

Ginčas tarp šalių vyksta dėl mokesčių administratoriaus 2018-01-24 sprendimo dėl atleidimo nuo baudų, delspinigių ir / ar palūkanų Nr. (21.199)-500-28, kuriuo atmetas Pareiškėjo prašymas atleisti nuo 222 Eur GPM delspinigių, motyvuojant tuo, jog Pareiškėjui netaikytini MAĮ 141 str. 1 d. 1–4 punktuose nustatyti atleidimo nuo apskaičiuotų delspinigių pagrindai.

Pareiškėjas, ginčydamas Inspekcijos sprendimą, savo reikalavimą iš esmės grindžia MAĮ 141 str. 1 d. 1 punkto nuostatomis. Pareiškėjas skunde ir Komisijos posėdžio metu akcentavo, kad laiku neįvykdė GPM prievolės dėl kitų asmenų kaltės. Pareiškėjas kartu su sutuoktine 2015 metais pardavė nekilnojamąjį turtą, tačiau turto pirkėjas laiku neatsiskaitė su turto pardavėjais. Metinė pajamų deklaracija už 2015 metus buvo patikslinta 2017 metais, kai tik Pareiškėjas gavo likusią sumą už parduotą nekilnojamąjį turtą. Pareiškėjo skunde išreikštas reikalavimas „įpareigoti Inspekciją neskaičiuoti delspinigių Pareiškėjui ir jo sutuoktinei D. S., vadovaujantis MAĮ 141 str. 1 d. 1 punktu“ nagrinėjamu atveju vertinamas kaip prašymas atleisti nuo delspinigių pagal MAĮ 141 str. 1 d. 1 punktą, kadangi MAĮ 141 straipsnyje nenumatyta galimybė neskaičiuoti delspinigių už ne laiku įvykdytą mokestinę prievolę.

Komisija, vadovaudamasi byloje nustatytais aplinkybėmis ir nekartodama skundžiamame sprendime detaliam išdėstytų argumentų, sutinka su Inspekcijos vertinimu, kad nagrinėjamu atveju nėra

nustatyta MAĮ 100 ir 141 straipsniuose numatytų pagrindų atleisti Pareiškėją nuo 222 Eur GPM delspinigių.

Nagrinėjamo ginčo aspektu aktualūs MAĮ 8 str. 3 dalyje įtvirtinti protingumo ir teisingumo kriterijai, kuriais iš esmės remiamasi Pareiškėjo skunde. Komisija pažymi, kad MAĮ 100 straipsnis yra speciali norma, skirta spręsti atleidimo nuo delspinigių klausimą, todėl ji negali būti supriešinama su MAĮ 8 straipsnio nuostatomis dėl bendrųjų (teisingumo, visuotinio privalomumo) principų taikymo mokestiniuose santykiuose. Tam, kad būtų užtikrinamas mokesčių mokėjimas į valstybės biudžetą, yra itin svarbus paties mokesčių administratoriaus vaidmuo, nes MAĮ 8 straipsnyje įtvirtinta teisingumo ir visuotinio privalomumo principo nuostata įpareigoja mokesčių administratorių užtikrinti efektyvų mokesčių administravimą vadovaujantis teisingumu ir protingumu pagrįstais kriterijais. Šiuo atveju siekti teisingumo reiškia siekti protingos skirtingų interesų pusiausvyros, atsižvelgiant į abiejų šalių interesus bei pareigas (mokesčių mokėtojo prievolę teisingai mokėti ir deklaruoti mokesčius ir mokesčių administratoriaus pareigą skatinti savanorišką mokesčių mokėjimą). Protingumo kriterijus reikalauja, kad mokesčių administratorius elgtųsi atidžiai, teisingai ir sąžiningai, taikydamas sankcijas už mokesčių įstatymų pažeidimus, atsižvelgtų į sunkinančias ir lengvinančias aplinkybes. Taikant teisingumo ir protingumo kriterijus, vertintini visų mokestinių teisinių santykių dalyvių veiksmai mokesčių administravimo procese.

Pažymėtina, kad ir LVAT, nagrinėdamas mokesčių mokėtojų atleidimo nuo delspinigių ir baudų pagrindus, vadovaujasi ne tik MAĮ įtvirtintais atleidimo nuo delspinigių (baudų) pagrindais, bet ir laikosi pozicijos, kad sprendžiant mokesčių mokėtojų atleidimo nuo apskaičiuotų delspinigių (baudų) klausimus, turi būti vadovujamasi teisingumo ir protingumo kriterijais bei atsižvelgiama į Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo (toliau – KT) suformuotą doktriną dėl skiriamų sankcijų už įstatymų pažeidimus (LVAT 2011-10-10 nutartis adm. byloje Nr. A-556-2343/2011; 2011-09-19 nutartis adm. byloje Nr. A-556-3447/2011; 2011-10-10 nutartis adm. byloje Nr. A-556-2544/2011; 2011-09-08 nutartis adm. byloje Nr. A-575-2144/2011).

Pažymėtina, kad KT ne kartą yra konstatavęs, jog konstituciniai teisingumo, teisinės valstybės principai suponuoja ir tai, kad už teisės pažeidimus valstybės nustatomos poveikio priemonės turi būti proporcingos (adekvačios) teisės pažeidimui, turi atitikti siekiamus teisėtus ir visuotinai svarbius tikslus, neturi varžyti asmens akivaizdžiai labiau, negu reikia šiems tikslams pasiekti; tarp siekiamo tikslo nubausti teisės pažeidėjus ir užtikrinti teisės pažeidimų prevenciją ir pasirinktų priemonių šiam tikslui pasiekti turi būti teisinga pusiausvyra (proporcingumas, KT 2000-12-06, 2001-10-02, 2004-01-26, 2005-11-03, 2005-11-10, 2008-01-21 nutarimai).

Iš ginčo bylos medžiagos matyti, kad Pareiškėjas ir jo sutuoktinė D. S. 2015-04-30 administracinių patalpų su bendro naudojimo patalpomis ir žemės sklypo dalių pirkimo–pardavimo sutartimi Nr. 3135-7 pardavė negyvenamąją patalpą – administracines patalpas ir dalį žemės sklypo, esančius adresu: (*duomenys neskelbtini*) už 92017,48 Eur. Sutartyje numatyta, kad nekilnojamojo turto pirkėjas UAB „T1“ įsipareigojo sumokėti Pareiškėjui ir jo sutuoktinei 16920,51 Eur iki 2015-05-29; 54589,72 Eur – iki 2015-05-30; 20507,25 Eur – per 45 darbo dienas nuo sutarties pasirašymo dienos. Pareiškėjo pateikti dokumentai patvirtina, kad 2015 metais Pareiškėjui už parduotą turtą buvo sumokėta tik 54589,72 Eur (2015-05-15). Bylos duomenimis, perleisto turto įsigijimo kaina – 58694,92 Eur (202661,81 Lt). Taigi, Pareiškėjo 2015 metais gauta pajamų už perleistą nekilnojamąjį turtą suma buvo mažesnė už turto įsigijimo kainą.

Bylos duomenimis, Pareiškėjas pirminėje Metinėje pajamų deklaracijoje už 2015 metus pajamų, gautų už perleistą nekilnojamąjį turtą, nedeclaravo. Pareiškėjo sutuoktinė 2016-07-22 pateikė Inspekcijai paaiškinimą dėl Metinėje pajamų deklaracijoje už 2015 metus nedeclaruotų turto pardavimo pajamų, kuriame nurodė, kad 2015 metais gavo tik dalį pajamų už 2015-04-30 sutartimi parduotą nekilnojamąjį turtą, kuri yra mažesnė už perleisto turto įsigijimo kainą. Tokiu atveju, kaip nurodė Pareiškėjo sutuoktinė, turto pardavimo pajamų nereikia deklaruoti, kol negauta visa pajamų suma. Patikslintoje Metinėje pajamų deklaracijoje Pareiškėjas deklaravo 27294,00 Eur pajamų už perleistą nekilnojamąjį turtą ir 17315,00 Eur šio turto įsigijimo išlaidų, t. y. per pusę su sutuoktine. Pastebėtina, kad deklaracijoje nurodytos išlaidos yra proporcingos 2015 metais gautai pajamų sumai.

Deklaracijoje apskaičiuotą 1544 Eur GPM Pareiškėjas sumokėjo 2017-12-29, t. y. pavėluotai, dėl to Pareiškėjui apskaičiuota 222 Eur GPM delspinigių.

Kartu su skundu pateikti dokumentai patvirtina, kad nekilnojamojo turto pirkėjas UAB „T1“ nevykdė sutartimi prisiimtų įsipareigojimų, vengė atsiskaityti su turto pardavėjais (Pareiškėju, jo sutuoktine, UAB „K1“). 2015-07-16 turto pardavėjai per notarą perdavė UAB „T1“ pareiškimą, kuriuo nustatė pirkėjui papildomą terminą iki 2015-08-10 sumokėti likusią turto kainos dalį. Pirkėjui ir toliau nevykdant įsipareigojimų, vienas iš pardavėjų (UAB „K1“) kreipėsi į Vilniaus miesto apylinkės teismą dėl skolos ir palūkanų priteisimo. Teismas 2016-04-21 sprendimu už akių ieškinį tenkino. Tačiau kaip matyti iš pateiktų dokumentų, UAB „T1“ ir toliau vengė atsiskaityti su turto pardavėjais. Todėl turto pardavėjai (tame tarpe ir Pareiškėjas su sutuoktine) 2017-02-22 kreipėsi į notarą dėl 2015-04-30 pirkimo–pardavimo sutarties nutraukimo. 2017-04-21 tarp turto pardavėjų ir Kredito unijos Centro taupomosios kasos buvo pasirašytas susitarimas dėl išieškojimo eilės, kuriame numatyta, kad vykdymo procese pirmiausia turi būti atliekami mokėjimai turto pardavėjams pagal 2015-04-30 sutartį. Kaip nurodo Pareiškėjas, už perleistą turtą su juo ir sutuoktine galutinai buvo atsiskaityta 2017 m. rugpjūčio mėn. Komisija sutinka, kad nagrinėjamu atveju buvo didelė tikimybė, jog su pardavėjais nebus galutinai atsiskaityta, t. y. Pareiškėjas ir jo sutuoktinė galėjo iš viso negauti likusios turto pardavimo pajamų dalies.

Pagal GPMĮ 17 str. 1 dalies 28 punktą neapmokestinamoms pajamoms priskiriamos turto pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn pajamos, gautos per mokestinį laikotarpį pardavus ar kitaip perleidus nuosavybėn šios dalies 53 ir 54 punktuose nenurodytą nekilnojamąjį pagal prigimtį daiktą, esantį Europos ekonominės erdvės valstybėje, jeigu toks daiktas įsigytas anksčiau negu prieš 5 metus iki jo pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn. To paties straipsnio 53 ir 54 punktai numato išimtį, kai nekilnojamojo turto pardavimo pajamos gali būti priskirtos prie neapmokestinamųjų pajamų nesilaikant numatyto 5 metų termino: 1) pajamos, gautos pardavus ar kitaip perleidus nuosavybėn Europos ekonominės erdvės valstybėje esantį gyvenamąjį būstą (įskaitant priskirtą žemę), jeigu jame pastaruosius 2 metus iki pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn buvo gyventojų gyvenamoji vieta, deklaruota teisės aktų nustatyta tvarka (GPMĮ 17 str. 1 d. 53 punktas); 2) pardavus ar kitaip perleidus nuosavybėn Europos ekonominės erdvės valstybėje esantį gyvenamąjį būstą (įskaitant priskirtą žemę), kuriame gyventojų gyvenamoji vieta, deklaruota teisės aktų nustatyta tvarka, buvo trumpesnį negu šios dalies 53 punkte nurodytą laiką, gautos pajamos, kurios per vienus metus nuo tokio būsto pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn yra panaudojamos kito Europos ekonominės erdvės valstybėje esančio gyvenamojo būsto, kuriame gyventojas teisės aktų nustatyta tvarka deklaruoja gyvenamąją vietą, įsigijimui (GPMĮ 17 str. 1 d. 54 punktas).

Pagal GPMĮ 19 str. 1 dalies nuostatas pardavus ar kitaip perleidus nuosavybėn ne individualios veiklos turtą, iš gautų pajamų gali būti atimta turto įsigijimo kaina ir su šio turto pardavimu arba kitokiu perleidimu nuosavybėn susiję teisės aktuose nustatyti privalomi mokėjimai. Turto įsigijimo kainai priskiriamos išlaidos, patirtos įsigyjant turtą, įskaitant su šio turto įsigijimu susijusius teisės aktuose nustatytus privalomus mokėjimus, taip pat savo ar sutuoktinio lėšomis (įskaitant tam tikslui pasiskolintų lėšų sugrąžintą dalį) atlikto turto rekonstravimo ir (arba) kapitalinio remonto, kaip jie apibrėžti Lietuvos Respublikos statybos įstatyme, išlaidos (GPMĮ 19 str. 2 dalis). Pastebėtina, kad GPMĮ nereglamentuota, kaip (koku santykiu) turi būti paskirstomos turto įsigijimo išlaidos, jeigu už parduotą ar kitaip perleistą turtą yra atsiskaitoma dalimis skirtingais mokestiniais laikotarpiais.

Be to, Komisija pastebi, kad pati Inspekcija GPMĮ 19 straipsnio komentare nurodo, kad tais atvejais, kai per mokestinį laikotarpį gaunama tik dalis ne individualios veiklos turto pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn pajamų, iš jų gali būti atimta to turto įsigijimo kainos dalis, proporcinga per tą mokestinį laikotarpį gautų pajamų daliai. Tais atvejais, kai pirmosios gautos turto pardavimo pajamų sumos dalies pakanka visai įsigijimo kainai atimti, gyventojas, apskaičiuodamas to mokestinio laikotarpio turto pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn apmokestinamąsias pajamas, už tą mokestinį laikotarpį gali pasirinkti atimti visą įsigijimo kainą. Nagrinėjamu atveju turto įsigijimo kaina – 58694,92 Eur, 2015 metais gauta pajamų už šio turto pardavimą suma – 54589,72 Eur, t. y. įsigijimo išlaidų suma tik labai nežymiai viršija per mokestinį laikotarpį gautų turto pardavimo pajamų sumą.

Komisija, įvertinusi tai, kad nekilnojamojo turto pirkėjas UAB „T1“ vengė atsiskaityti už įsigytą nekilnojamąjį turtą su Pareiškėju ir jo sutuoktine sutartyje numatyta tvarka ir terminais; Pareiškėjas, 2017 metais gavęs likusią pajamų už perleistą nekilnojamąjį turtą dalį, pateikė patikslintą Metinę pajamų deklaraciją už 2015 metų mokesčių laikotarpį, kurioje deklaravo 2015 metais gautą pajamų sumą ir proporcingai jai tenkančią išlaidų sumą, bei sumokėjo deklaracijoje apskaičiuotą mokėtiną GPM; bei tai, jog Pareiškėjas galėjo iš 2015 metais gautos pajamų už perleistą nekilnojamąjį turtą sumos atimti visą šio turto įsigijimo kainą ir tokiu atveju Metinėje pajamų deklaracijoje nebūtų apskaičiuota mokėtina GPM suma, vadovaudamasi MAĮ 8 straipsnyje įtvirtintais protingumo ir teisingumo kriterijais, siekdama užtikrinti priešingų interesų pusiausvyrą, atsižvelgdama į LVAT praktiką atleidimo nuo ekonominių sankcijų byloje bei siekdama užtikrinti efektyvų mokesčių administravimą, konstatuoja, kad Pareiškėjas atleistas nuo 222 Eur GPM delspinigių.

Pagal MAĮ 100 str. 1 dalies nuostatas, mokesčių mokėtojas gali būti atleidžiamas nuo skaičiuojamų (apskaičiuotų), bet nesumokėtų (neišieškotų) delspinigių ar jų dalies. Dėl Pareiškėjo prašymo atleisti jo sutuoktinę nuo delspinigių Komisija pastebi, kad bylos duomenimis, Pareiškėjo sutuoktinė nėra skolinga biudžetui (nėra apskaičiuotų, bet nesumokėtų (neišieškotų) GPM delspinigių).

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, atsižvelgdama į išdėstytus motyvus, vadovaudamasi Mokesčių administravimo įstatymo 155 straipsnio 4 dalimi, n u s p r e n d ž i a:

1. Panaikinti Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2018-01-24 sprendimą Nr. (21.199)-500-28.

2. Atleisti Pareiškėją nuo 222 Eur GPM delspinigių mokėjimo.

Pagal Mokesčių administravimo įstatymo 159 straipsnio 1, 3 ir 4 dalis mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su Mokestinių ginčų komisijos sprendimu, turi teisę šį sprendimą apskusti Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, 01102 Vilnius). Pagal MAĮ 159 straipsnio 2 dalį apskusti Mokestinių ginčų komisijos sprendimą taip pat turi teisę centrinis mokesčių administratorius, tačiau tik tuo atveju, kai centrinis mokesčių administratorius ir Mokestinių ginčų komisija, sprendami mokesčių ginčą (arba mokesčio ginčo metu), skirtingai interpretavo įstatymų ar kito teisės akto nuostatas. Skundas Vilniaus apygardos administraciniam teismui turi būti paduodamas ne vėliau kaip per 20 dienų po Mokestinių ginčų komisijos sprendimo įteikimo dienos.

Komisijos pirmininkė

Edita Galiauskaitė

Komisijos nariai

Martynas Endrijaitis

Rasa Stravinskaitė

Andrius Venius

Vilma Vildžiūnaitė